

NAJVYŠŠÍ KONTROLNÝ ÚRAD SLOVENSKEJ REPUBLIKY

S Ú H R N N Á S P R Á V A

o výsledku kontroly

Kontrola informačno-komunikačného prostredia integrovaného záchranného systému SR

Predkladá

Dr.h.c. doc. Ing. Ján Jasovský, PhD.
predseda
Najvyšší kontrolný úrad
Slovenskej republiky

Materiál obsahuje

1. Súhrnnú správu o výsledku kontroly
2. Opatrenia na odstránenie kontrolou zistených nedostatkov

Bratislava, marec 2014

Zoznam použitých skratiek

BZS SR	Banská záchranná služba Slovenskej republiky
DPH	Daň z pridanej hodnoty
HaZZ SR	Hasičský a záchranný zbor Slovenskej republiky
HZS SR	Horská záchranná služba Slovenskej republiky
IKT	Informačno-komunikačné technológie
IMEI	Jedinečné číslo mobilného telefónu, International Mobile Equipment Identity
IS	Informačný systém
ISVS	Informačné systémy verejnej správy
IZS	Integrovaný záchranný systém Slovenskej republiky
KOS	Krajské operačné stredisko
KS	Koordinačné stredisko
LTV	Linka tiesňového volania
MV SR	Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky
NKÚ SR	Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky
OS ZZS SR	Operačné stredisko záchrannej zdravotnej služby Slovenskej republiky
PZ SR	Policačný zbor Slovenskej republiky
SR	Slovenská republika
Systém podpory	Systém podpory riadenia a spracovania informácií v komunikačnej a informačnej infraštruktúre integrovaného záchranného systému
VTÚ KMaCO	Vzdelávací a technický ústav krízového manažmentu a civilnej ochrany v Slovenskej Ľupči
Výnos č. 312/2010 Z. z. o štandardoch pre ISVS	Výnos Ministerstva financií Slovenskej republiky o štandardoch pre informačné systémy verejnej správy č. 312/2010 Z. z.
Zákon č. 129/2002 Z. z. o IZS	Zákon č. 129/2002 Z. z. o integrovanom záchrannom systéme
Zákon č. 275/2006 Z. z. o ISVS	Zákon č. 275/2006 Z. z. o informačných systémoch verejnej správy v znení neskorších predpisov
Zákon č. 278/1993 Z. z. o správe majetku štátu v znení neskorších predpisov	Zákon č. 278/1993 Z. z. o správe majetku štátu
Zákon č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov	Zákon č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve
Zákon č. 502/2001 Z. z. o finančnej kontrole a vnútornom audite	Zákon č. 502/2001 Z. z. o finančnej kontrole a vnútornom audite a o zmene a doplnení niektorých zákonov
ZS	záchranná služba

**Súhrnná správa
o výsledku kontroly**

Zhrnutie

V SR služby obyvateľom v oblasti záchranských činností zabezpečuje IZS, ktorého činnosť je financovaná z verejných prostriedkov. Cieľom IZS je, aby pri ohrození života, zdravia alebo majetku postihnutý neodkladne a bez omeškania dostal nevyhnutnú a odbornú pomoc.

NKÚ SR vykonal kontrolu, ktorej účelom bolo preverenie spoľahlivosti, efektívnosti a účinnosti informačno-komunikačného prostredia IZS.

V oblasti financovania boli zistené porušenia zákona č. 502/2001 Z. z. o finančnej kontrole a vnútornom audite, zákona č. 278/1993 Z. z. o správe majetku štátu a zákona č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve.

V oblasti prevádzky a bezpečnosti IS pre riadenie a spracovanie informácií v komunikačnej a informačnej infraštruktúre IZS boli zistené porušenia zákona č. 275/2006 Z. z. o ISVS a výnosu č. 312/2010 Z. z. o štandardoch pre ISVS najmä v oblasti riadenia informačnej bezpečnosti, riadenia prístupov a účasti tretích strán.

Počas kontroly bolo okrem iného zistené:

- nezavedenie spoločnej integračnej platformy formou komunikačného a informačného prepojenia systémov podpory riadenia základných záchranných zložiek, čím nebola zabezpečená efektívna výmena a spracovanie tiesňových informácií,
- nebol aktualizovaný a zabezpečený rozvoj geografického informačného systému,
- neboli zavedené komunikačné technológie pre komunikáciu so zdravotne znevýhodnenými osobami,
- nebola zabezpečená integrácia bodov príjmu tiesňových liniek na krajskú úroveň,
- nedostatky v oblasti prístupových oprávnení používateľov a riadenia prístupov do ISVS.

Súhrnná správa o výsledku kontroly

Kontrolná akcia bola vykonaná v súlade s plánom kontrolnej činnosti NKÚ SR na rok 2013. Kontrolované obdobie bolo roky 2011 až 2013, v prípade potreby boli kontrolované predchádzajúce obdobia. Kontrola bola vykonávaná na MV SR a OS ZZS SR. Kontrola bola zameraná na hlavný IS Systém podpory a volania na LTV 112.

Predmetom kontroly bolo:

- vymedzenie pôsobnosti a postavenia kontrolovaných subjektov v oblasti IZS,
- strategické plánovanie v oblasti informačno-komunikačného prostredia IZS,
- preverenie vybraných ustanovení zákona č. 129/2002 Z. z. o IZS,
- informačno-komunikačné prostredie IZS a jeho súlad so všeobecne záväznými právnymi predpismi v oblasti ISVS,
- preverenie vybraných parametrov spoľahlivosti a efektívnosti informačno-komunikačného prostredia IZS.

Počas výkonu kontroly bolo zistené:

1. Vymedzenie pôsobnosti a postavenia kontrolovaných subjektov v oblasti IZS

Legislatívny rámec organizovania a fungovania IZS bol daný zákonom č. 129/2002 Z. z. o IZS a zároveň bolo zriadené jednotné európske číslo tiesňového volania 112 s nepretržitou prevádzkou.

MV SR, ktoré v rámci IZS okrem iného najmä riadilo a koordinovalo plnenie úloh pre oblasť IZS, spolupracovalo na príprave a tvorbe automatizovaného systému podpory riadenia a spracúvania informácií, ustanovovalo technické a prevádzkové podmienky na podporu riadenia a koordinácie záchranných zložiek IZS a na zabezpečenie činnosti komunikačnej a informačnej infraštruktúry.

Základným odborným útvarom pre oblasť IZS bola sekcia krízového riadenia MV SR, pod ktorú spadala aj odbor integrovaného záchranného systému, ktorý sa vnútorne členil na oddelenie koordinácie a metodického riadenia a Centrálné monitorovacie a riadiace stredisko.

Úlohy súvisiace s IZS týkajúce sa rozvoja a implementácie špecializovaných komunikačných a informačných systémov na úseku IZS plnila na MV SR sekcia informatiky, telekomunikácií a bezpečnosti. Do IZS v rámci MV SR patrili aj Prezídium PZ SR, Prezídium HaZZ SR a sekcia verejnej správy MV SR, ktorá zabezpečovala činnosť okresných úradov, v ktorých sídlili KS IZS. Do IZS patrila aj rozpočtová organizácia MV SR, ktorou bola HZS SR. Pod MV SR patrila aj VTÚ KMaCO.

V IZS pôsobili základné záchranné zložky a to, HaZZ SR, poskytovatelia záchrannej zdravotnej služby, kontrolné chemické laboratória civilnej ochrany, HZS SR, BZS SR. Osobitné postavenie v IZS mali útvary PZ SR.

Základom organizačnej infraštruktúry IZS boli KS IZS zriadené na obvodných úradoch v sídle kraja (od 01.10.2013 okresné úrady).

OS ZZS SR bola štátnou príspevkovou organizáciou, ktorej zriaďovateľom bolo Ministerstvo zdravotníctva SR. OS ZZS SR zabezpečovalo príjem tiesňového volania na LTV 155, jeho spracovanie a realizáciu odozvy na tiesňové volanie, v prípade potreby

vydávalo pokyn ambulancii záchranej zdravotnej služby na zásah. OS ZZS SR bolo organizačne členené na riaditeľstvo a osem krajských operačných stredísk záchranej zdravotnej služby.

2. Strategické plánovanie v oblasti informačno-komunikačného prostredia IZS

Aktivity v oblasti rozvoja IZS v rokoch 2011 a 2012 vychádzali z programového vyhlásenia vlády SR na roky 2010 – 2014, v ktorom sa zaviazala vybudovať lepšie fungujúci IZS integráciou a reštrukturalizáciou operačného riadenia orgánov krízového riadenia a základných záchranných zložiek najmä prostredníctvom rozvoja služieb na jednotnom európskom čísle tiesňového volania 112.

V roku 2012 sa vláda SR v programovom vyhlásení vlády na roky 2012 – 2016 v súvislosti s rozvojom IZS zaviazala prijať opatrenia s cieľom dobudovať IZS na úroveň zodpovedajúcu európskym štandardom.

Základným koncepčným materiálom v oblasti IZS bola Konceptia organizácie a rozvoja integrovaného záchranného systému do roku 2010, na ktorú nadviazala Konceptia organizácie, fungovania a rozvoja integrovaného záchranného systému na roky 2011 až 2015.

Plnenie cieľov stanovených v koncepčných materiáloch bolo priebežne hodnotené formou správ o plnení úloh resp. opatrení, ktoré boli vypracované na základe uznesení vlády SR. Kontrolou miery účinnosti prijatých nevyhnutných štrukturálnych opatrení na zabezpečenie fungovania integrovaného záchranného systému v oblasti IKT bolo zistené ich čiastočné plnenie z časového ako aj obsahového hľadiska.

Nedostatky v plnení cieľov vyplývali predovšetkým zo všeobecne stanovených cieľov, ale aj rozsahu problematiky IZS. Na neúčinnosť prijatých opatrení vo vysokej miere vplývalo vzájomné prepojenie stanovených cieľov. Účinnosť prijatých opatrení taktiež závisela od schopnosti reagovať na nepredvídané okolnosti, ktoré sťažujú postup v oblasti rozvoja IZS.

V oblasti rozvoja strategického plánovania OS ZZS SR prijalo v januári 2013 stratégiu rozvoja informačných a telekomunikačných technológií, v ktorej medzi priority patrilo prepojenie hlasovej a dátovej komunikácia využívaného IS na príjem, spracovanie a vyhodnocovanie volaní na LTV 155 s automatizovaným IS Systémom podpory.

3. Preverenie vybraných ustanovení zákona o IZS

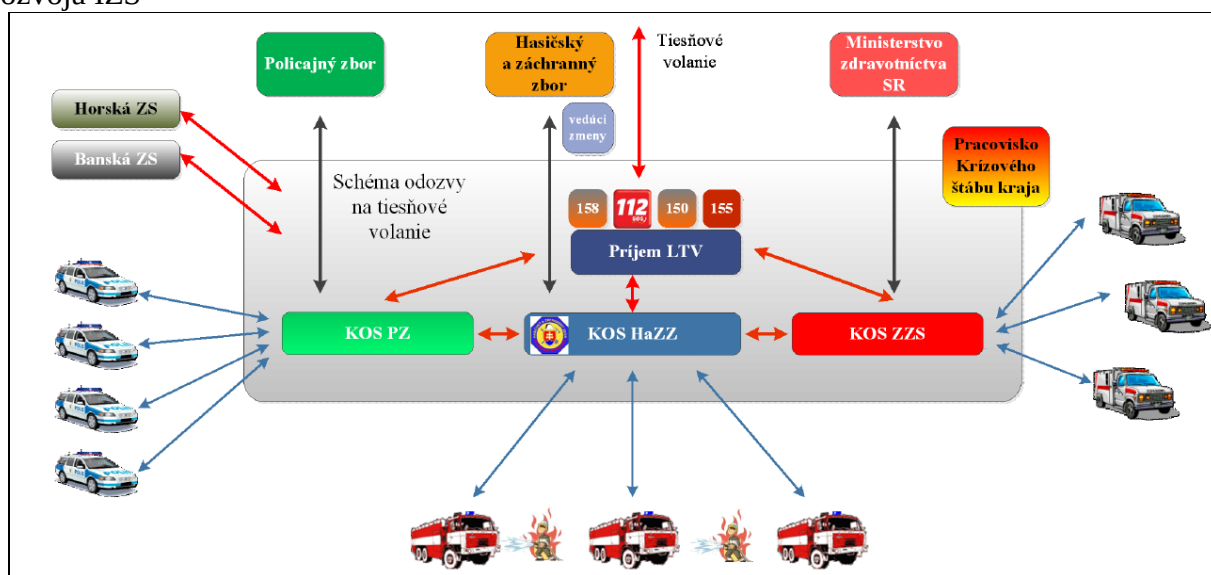
V zmysle zákona č. 129/2002 Z. z. o IZS operačné stredisko tiesňového volania, ktoré zriaďovala základná záchranná zložka IZS vrátane PZ SR, zabezpečovalo príjem tiesňového volania, jeho vyhodnocovanie a vytváralo technické podmienky na zabezpečovanie hlasového a dátového prenosu informácií telekomunikačnými sieťami a telekomunikačnými zariadeniami s KS IZS a s operačnými strediskami tiesňového volania vo svojom zásahovom obvode.

Hlavný a integrujúci prvok informačnej a komunikačnej infraštruktúry tvorili KS IZS ako systémové uzly situované v každom územnom kraji SR pozostávajúce z dispečerských pracovísk IS Systému podpory (príjem, spracovanie a vyhodnotenie volaní na LTV 112, geografický IS) a centrálného uzla IZS v rámci SR s implementovanou ústrednou databázou IZS všetkých krajov. Dôležitú súčasť IKT infraštruktúry IZS predstavovali aj vzdialené terminálové pracoviská umožňujúce získavanie, vkladanie a distribúciu informácií.

Činnosti v súvislosti s príjmom a vyhodnocovaním volaní na LTV 112 v KS IZS personálne zabezpečovali operátori – zástupca HaZZ SR, zástupca záchranej zdravotnej služby SR a dvaja zamestnanci okresného úradu.

V zmysle Konceptie organizácie, fungovania a rozvoja integrovaného záchranného systému na roky 2011 až 2015 malo byť presmerovanie všetkých tiesňových volaní (na národné čísla tiesňového volania a jednotné európske číslo tiesňového volania 112) do jedného miesta príjmu tiesňových volaní (na krajskom alebo inom princípe), ktoré by malo zabezpečovať vysielanie síl a prostriedkov záchranných zložiek IZS. Návrh schémy príjmu tiesňových volaní do KS IZS sa nachádza nižšie.

Obrázok č. 1: Návrh schémy príjmu tiesňových volaní do KS IZS v zmysle koncepcie rozvoja IZS

Zdroj: Konceptia organizácie, fungovania a rozvoja integrovaného záchranného systému na roky 2011 až 2015

Úroveň príjmu tiesňových volaní základných záchranných zložiek (vrátane PZ SR) a využívanie IS Systému podpory počas výkonu kontroly bolo nasledovné:

- HaZZ SR prijímal tiesňové volania na LTV 150 na krajskej úplne integrovanej úrovni (Bratislavský kraj), okresnej úrovni bez migrácie (Banskobystrický kraj a Košický kraj) a čiastočne integrovaným príjmom volaní na LTV 150 v ostatných krajoch. Na krajskej úrovni bol na príjem tiesňových volaní na LTV 150 využívaný IS Systém podpory.
- Príjem tiesňového volania na LTV 155 bol zabezpečený na krajskej úrovni. KOS záchranej zdravotnej služby sídlili v KS IZS. Na príjem tiesňových volaní na LTV 155 nebol využívaný IS Systém podpory.
- Kontrolné chemické laboratória spravoval VTÚ KMaCO. Úlohy operačného strediska tiesňového volania pre kontrolné a chemické laboratória plnila sekcia krízového riadenia MV SR.
- Operačné stredisko HZS SR bolo pracovisko s celorepublikovou pôsobnosťou a detašovaným pracoviskom KS IZS. Zabezpečovalo príjem a spracovanie tiesňových volaní z horských oblastí na LTV 18300. Od roku 2013 bolo operačné stredisko HZS SR v Hornom Smokovci začlenené do informačno-komunikačnej infraštruktúry IZS a bolo vybavené dispečerským pracoviskom IS Systému podpory.
- Operačné stredisko BZS SR v Prievidzi a operačné stredisko BZS SR v Lozorne boli pracoviská s celorepublikovou pôsobnosťou. Zabezpečovali príjem a spracovania

tiesňových volaní z banských diel. V obidvoch operačných strediskách BZS SR boli umiestnené terminálové pracoviská IS Systému podpory.

- Prijem tiesňového volania na LTV 158 bol zabezpečený na krajskej úrovni (úplná integrácia bola v Žilinskom kraji, Banskobystrickom kraji a Prešovskom kraji) a okresnej úrovni. Operačné strediská PZ SR nevyužívali na príjem volaní na LTV 158 IS Systém podpory. Na komunikáciu medzi KS IZS a operačnými strediskami PZ SR sa využívalo len hlasové spojenie.

Odborná príprava záchranných zložiek IZS

Podľa zákona č. 129/2002 Z. z. o IZS odborná príprava záchranných zložiek IZS zahŕňala:

- zásady organizácie a zabezpečovania činnosti koordinačného strediska,
- spôsob zabezpečovania príjmu, vyhodnocovania a realizácie odozvy na tiesňové volanie koordinačnými strediskami a operačnými strediskami tiesňového volania,
- spôsob zabezpečovania hlasového a dátového prenosu informácií medzi záchrannými zložkami integrovaného záchranného systému,
- spôsob riadenia a zásady koordinácie činností záchranných zložiek integrovaného záchranného systému na mieste zásahu,
- zabezpečenie a spôsob využívania automatizovaného systému podpory riadenia a spracúvania informácií koordinačných stredísk a operačných stredísk tiesňového volania a vedenie dokumentácie a evidencie činnosti základných záchranných zložiek.

V oblasti odbornej prípravy v rámci IZS bolo zistené, že:

- MV SR v rokoch 2011 a 2012 nevykonávalo odbornú prípravu osôb zaradených do KS, čo nebolo v súlade so zákonom č. 129/2002 Z. z. o IZS.
- Odborná príprava podľa zákona č. 129/2002 Z. z. o IZS bola realizovaná a možná iba na produkčnom prostredí IS systému podpory.
- KS ISZ Trnava nerealizovalo odbornú prípravu v zmysle zákona č. 129/2002 Z. z. o IZS v oblastiach zásad organizácie a zabezpečovanie činnosti KS, spôsobu zabezpečovania príjmu, vyhodnocovania a realizácie odozvy na tiesňové volanie, spôsobu zabezpečovania hlasového a dátového prenosu informácií medzi záchrannými zložkami, spôsobu riadenia a zásady koordinácie činnosti záchranných zložiek IZS na mieste zásahu na všetkých KS IZS.
- Školenia na zabezpečenie a spôsob využívania IS Systému podpory neboli realizované v troch KS IZS Trenčín, Nitra a Prešov.
- Na zabezpečenie prípravy zamestnancov IZS MV SR na zavedenie nových prístupov k poskytovaniu záchranej služby záchranných a riadiacich zložiek IZS, MV SR uzatvorilo s Ministerstvom práce, sociálnych vecí a rodiny SR dňa 04.05.2010 Zmluvu o poskytnutí nenávratného finančného príspevku na realizáciu aktivít projektu Národný program vzdelávania pre IZS vo väzbe na podporu človeka v tiesni a úlohy v oblasti bezpečnostného systému štátu. Avšak z dôvodu zmien v podmienkach Operačného programu Zamestnanosť a sociálna inklúzia bol tento projekt dňom 25.11.2011 pozastavený. V rámci tohto projektu neboli realizované v čase výkonu kontroly žiadne aktivity, začiatok realizácie projektových aktivít sa plánoval na január 2014.

Financovanie IZS

Výdavky na IZS súvisiace s budovaním a zabezpečovaním činnosti KS, vykonávaním odbornej prípravy záchranných zložiek IZS, telekomunikačným prepojením KS IZS s operačnými strediskami tiesňového volania boli financované zo štátneho rozpočtu prostredníctvom rozpočtovej kapitoly MV SR. Z mimorozpočtových zdrojov bolo financované budovanie KS IZS z finančných prostriedkov získaných z 8 % odvodu poisťovní z povinného poistenia motorových vozidiel.

Jednotlivé okresné úrady nevedli analytické členenie nákladov a výdavkov na IZS, KS IZS. Boli vedené iba ako súčasť celkových nákladov okresných úradov. Od roku 2013 bolo obstarávanie tovarov a služieb v kompetencii Centier podpory MV SR.

Na vybudovanie KS IZS bolo celkovo do 30.06.2006 vynaložených 2 060 784,00 EUR, z ktorých bolo vynaložených na zabezpečenie prevádzky KS IZS 798 546,00 EUR zo ŠR. V období od 01.07.2006 do 31.12.2008 bolo na budovanie komunikačnej a informačnej infraštruktúry IZS pridelených 17 994 234,00 EUR z mimorozpočtových finančných prostriedkov.

V roku 2009 bolo pridelených z mimorozpočtových finančných prostriedkov 1 400 000,00 EUR. Z týchto prostriedkov bolo využitých 390 000,00 EUR a zvyšné finančné prostriedky boli rozhodnutím podpredsedu vlády SR a ministra vnútra SR odobraté.

V roku 2010 neboli na ďalšie budovanie komunikačnej a informačnej infraštruktúry IZS pridelené žiadne finančné prostriedky.

V roku 2011 bolo financovanie realizované v súlade so schváleným uznesením vlády č. 90/2011 z 9. februára 2011 a č. 104 zo 16. februára 2011.

Na základe uznesenia č. 104 zo 16. februára 2011 boli uvoľnené z kapitoly Všeobecná pokladničná správa prostriedky vo výške 15 637 000,00 EUR a boli určené na úhradu časti nákladov súvisiacich s realizáciou opatrení na zabezpečenie fungovania IZS v oblasti IKT. Tieto finančné prostriedky boli rozdelené na bežné výdavky vo výške 1 795 150,00 EUR a kapitálové výdavky vo výške 13 841 850,00 EUR, z ktorých bolo použité 1 795 150,00 EUR na bežné výdavky a 1 826 580,00 EUR na kapitálové výdavky. Zostatok kapitálových výdavkov vo výške 12 015 000,00 EUR žiadalo MV SR presunúť v zmysle § 8 zákona č. 523/2004 o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov do roku 2012.

Uznesením vlády SR č. 611 zo 16. októbra 2013 k Návrhu na vydanie súhlasu vlády SR na zmenu účelu použitia kapitálových výdavkov z roku 2011 v kapitole MV SR vláda SR súhlasila so zmenou pôvodne určeného účelu použitia kapitálových výdavkov v sume 12 139 568,03 EUR v súlade s predloženým návrhom na zmenu účelu použitia kapitálových výdavkov z roku 2011.

Na základe rozdelenia finančných prostriedkov získaných v roku 2012 podľa zákona č. 8/2008 Z. z. o poisťovníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov boli MV SR pridelené mimorozpočtové finančné prostriedky vo výške 6 000 000,00 EUR. Z toho bolo k 31.12.2012 použitých na výstavbu a technické vybavenie KS IZS a operačných stredísk záchrannej zdravotnej služby 77 068,33 EUR. Zo zvyšných finančných prostriedkov neboli v priebehu prvého polroka 2013 použité žiadne finančné prostriedky.

Pri kontrole účtovných dokladov ohľadom financovania a obstarávania majetku slúžiaceho pre IZS bolo zistené, že na základe zmluvy zo dňa 10.03.2010 medzi MV SR a dodávateľom bola MV SR fakturovaná čiastka 106 969,10 EUR s DPH za služby. Na základe akceptačného protokolu zo dňa 06.05.2010 dodávateľ a MV SR potvrdili, že nižšie uvedený produkt bol dodaný, nainštalovaný a otestovaný v súlade s Akceptačnými

kritériami definovanými v zmluve zo dňa 10.03.2010. Objednávka k faktúre bola vystavená dňa 22.11.2010. Predbežná finančná kontrola k danej finančnej operácii bola vykonaná až dňa 23.11.2010, čo nebolo v súlade so zákonom č. 502/2001 Z. z. o finančnej kontrole a vnútornom audite.

Bolo zistené, že majetok IZS v celkovej hodnote 22 346 588,28 EUR bol po nákupe zaradený na kartu majetku jediného zamestnanca MV SR. Odovzdanie majetku IZS niektorým záchranným zložkám bolo bez zmluvného základu, čo nebolo v súlade so zákonom č. 278/1993 Z. z. o správe majetku štátu.

Pri kontrole vykonávania inventarizácie majetku, záväzkov a rozdielu majetku a záväzkov bolo zistené, že inventúrny súpis odpisovaného dlhodobého nehmotného a dlhodobého hmotného majetku a predmety operatívnej evidencie obsahoval skutočnosti, ktoré neboli v súlade so zákonom č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve.

Zneužívanie LTV 112

Podľa zákona č. 129/2002 Z. z. o IZS sa volajúci dopúšťa priestupku na úseku IZS ak zneužil LTV 112 a úmyselne vyžiadal poskytnutie pomoci, ktorá nebola potrebná, alebo ak úmyselne blokoval LTV 112. V nadväznosti na toto konanie okresný úrad mohol uložiť pokutu za priestupok do výšky 1 659,00 EUR.

V rokoch 2011 až 2013 bolo okresnými úradmi vypracovaných celkovo 13 záznamov zo zneužitia LTV 112, avšak ani v jednom prípade nebola uložená pokuta za zneužitie LTV 112 podľa zákona č. 129/2002 Z. z. o IZS.

4. Preverenie informačno-komunikačného prostredia IZS a jeho súladu so všeobecne záväznými právnymi predpismi v oblasti ISVS

V zmysle zákona č. 275/2006 Z. z. o ISVS boli MV SR a OS ZZS SR správcami ISVS a povinnými osobami, ktoré sú v zmysle tohto zákona povinné zabezpečiť, aby boli ISVS v súlade so štandardami o ISVS ustanovenými vo výnose č. 312/2010 Z. z. o štandardoch pre ISVS.

Boli zistené viaceré porušenia výnosu č. 312/2010 Z. z. štandardoch pre ISVS v oblasti riadenia informačnej bezpečnosti, riadenia prístupu, účasť tretích strán a ich prístupu k údajom v IS MV SR a tým bol zistený nesúlad so zákonom č. 275/2006 Z. z. o ISVS, nakoľko IS MV SR nebol v súlade so štandardami o ISVS.

Kontrolou bolo zistené, že od 16.04.2012 do 30.06.2012 neboli zmluvne zabezpečené servisné služby IS Systému podpory, čo nebolo v súlade so zákonom č. 275/2006 Z. z. o ISVS, podľa ktorého mal MV SR ako správca a prevádzkovateľ IS Systému podpory zabezpečiť plynulú, bezpečnú a spoľahlivú prevádzku IS MV SR, vrátane organizačného, odborného a technického zabezpečenia.

Vykonanou kontrolou na OS ZZS SR bol zistený nesúlad s výnosom č. 312/2010 Z. z. o štandardoch pre ISVS v oblasti riadenia informačnej bezpečnosti, personálnej bezpečnosti, riadenia prístupu, aktualizácii informačno-komunikačných technológií a účasti tretej strany.

MV SR mal vypracovaný a platný Bezpečnostný projekt informačného systému Integrovaného záchranného systému v súlade so zákonom č. 428/2002 Z. z. o ochrane osobných údajov. OS ZZS SR nemal prijatý platný bezpečnostný projekt IS, čo nebolo v súlade so zákonom č. 428/2002 Z. z. o ochrane osobných údajov. Bezpečnostný projekt IS vymedzuje rozsah a spôsob technických, organizačných a personálnych opatrení potrebných

na eliminovanie a minimalizovanie hrozieb a rizík pôsobiacich na IS z hľadiska narušenia jeho bezpečnosti, spoľahlivosti a funkčnosti.

5. Parametre spoľahlivosti a efektívnosti informačno-komunikačného prostredia IZS SR stanovené NKÚ SR

Dodržiavanie princípu „Jeden krát a dosť“ pri spracovaní tiesňového volania na LTV 112

Princíp „Jeden krát a dosť“ predpokladal, že KS IZS ako body príjmu tiesňového volania, nebudú vyžadovať od fyzických osôb a právnických osôb preukazovanie a získavanie skutočností, ktoré už raz boli nahlásené jednej zo záchranných zložiek IZS. Na zabezpečenie tohto princípu by bola potrebná vzájomná integrácia informačných systémov záchranných zložiek IZS hlavne v prepojení hlasovej a dátovej komunikácie.

Hlasová a dátová výmena tiesňových informácií prebiehala medzi jednotlivými KS IZS, medzi operátormi daného KS IZS, medzi záchrannými zložkami nachádzajúcimi sa v danom KS IZS používajúcimi IS Systému podpory.

Dátový prenos o udalosti nebolo možné realizovať medzi všetkými základnými záchrannými zložkami (vrátane PZ SR) prostredníctvom dostupných technických a programových prostriedkov v dôsledku absencie integrácie jednotlivých modulov ISVS, čím nebolo vytvorené zabezpečenie jednotného prostredia umožňujúceho výmenu a používanie údajov ISVS.

Zabezpečená dostupnosť tiesňového volania na LTV 112 pre občanov so zdravotným postihnutím

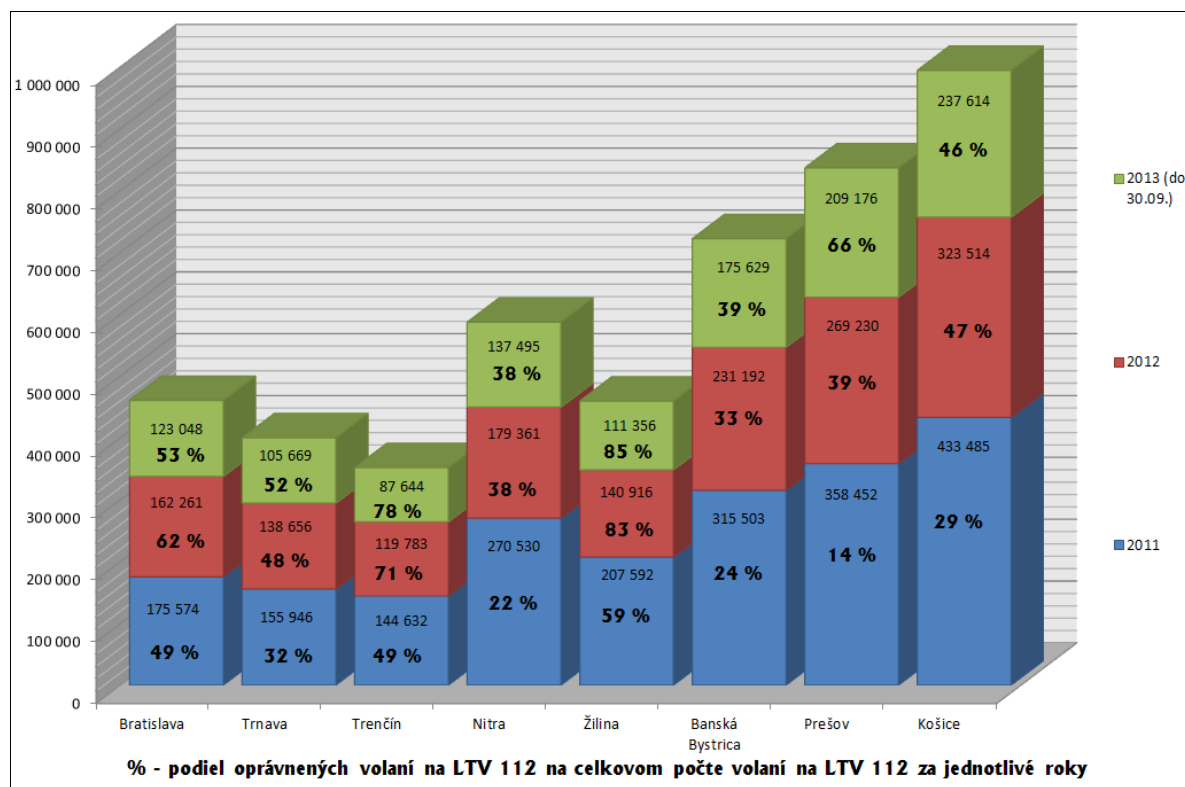
Jedinou podporovanou a používanou metódou komunikácie bol prenos hlasu telefonickým volaním a tým nebol pre občanov s ťažkým zdravotným postihnutím zabezpečený rovnaký prístup k volaniam na LTV 112.

Nepretržitá dostupnosť (24x7) LTV 112

Smerovaním tiesňových volaní v rámci IZS na báze signalizačného protokolu SS7-ISUP bola od augusta 2011 zabezpečená odolnosť systémov pre príjem tiesňových volaní na LTV 112 voči kritickým situáciám typu výpadok všetkých tiesňových liniek v jednej lokalite zabezpečovaných jediným z poskytovateľov telekomunikačných služieb. Pripojením ďalšieho telekomunikačného operátora sa dosiahlo diverzifikovane rizika zlyhania jedného pripojenia a zvýšila sa dostupnosť LTV 112. Pri nedostupnosti KS IZS z dôvodu napr. výpadku, mimoriadnej situácii, alebo pretečenia hovorov, je volanie na LTV 112 automaticky presmerované na určené záložné KS IZS.

Volania na LTV 112

Graf č. 1: Celkový počet volaní a podiel oprávnených volaní na LTV 112 za obdobie 2011 až 30.09.2013 podľa jednotlivých krajoch

Zdroj: Údaje MV SR

Porovnaním počtu volaní za roky 2011 až 2013 (do 30.09.2013) na LTV 112 bol evidentný pokles počtu volaní vo všetkých krajoch SR. Najväčší medziročný pokles počtu volaní na LTV 112 za roky bol v Košickom kraji, Nitrianskom kraji, Banskobystrickom kraji a Prešovskom kraji.

V roku 2011 bolo v rámci celej SR až 69 % prevzatých volaní vyhodnotených ako neoprávnené. Najviac neoprávnených volaní bolo v regiónoch Prešov (86 %), Nitra (78 %) a Banská Bystrica (76 %). V roku 2012 bolo ako neoprávnených volaní v rámci celej SR označených 51 % všetkých volaní prijatých na LTV 112. V roku 2013 (do 30.09.2013) boli ako neoprávnené volania vyhodnotených 45 % všetkých prijatých volaní.

Za sledované obdobie rokov 2011 až 2013 (do 30.09.2013) bol podiel identifikovaných volaní 61 % z celkového počtu prichádzajúcich volaní (volania z pevnej linky, mobilné telefóny s vloženou účastníckou identifikačnou SIM kartou). V roku 2011 to bolo 48 % volaní, v roku 2012 65 % volaní a v roku 2013 (do 30.09.2013) 64 % prichádzajúcich volaní. Najmenej identifikovaných volaní bolo zaregistrovaných v roku 2011 v Košickom kraji, kedy bolo identifikovaných iba 42 % a v Prešovskom kraji 43 %. Naopak, najlepšia situácia bola v Bratislavskom kraji v roku 2013 (do 30.09.2013), kedy bolo k identifikovaným volaniam zaradených až 80 % prichádzajúcich volaní.

Z celkového počtu 4,8 miliónov volaní na LTV 112 za kontrolované obdobie bolo identifikovaných 14 % volaní ako nevybavených. Boli to volania najmä typu „zavola – zloží“, ktoré boli často neidentifikované volania, t. j. volania z mobilných telefónov bez SIM karty identifikované iba jedinečným číslom IMEI.

Najviac volaní na LTV 112 prijali operátori počas prvých ôsmich sekúnd zvonenia, t. j. 82 % (rok 2011), 83 % (rok 2012), 73 % (rok 2013 do 30.09.). Naopak, najmenej volaní, do 5 % z celkového počtu volaní, je na LTV 112 prijatých po 15 sekundách zvonenia, t. j. 6 % (rok 2011), 5 % (rok 2012 a rok 2013 do 30.09.). V Košickom kraji nastal rapidný pokles reakcie na volania na LTV 112 v roku 2013 oproti predchádzajúcemu roku, kedy podiel vybavených volaní do 8 sekúnd klesol oproti roku 2012 z 75 % na 0,5 %.

Na odstránenie zistených nedostatkov počas kontroly NKÚ SR navrhoval okrem iného:

- Zabezpečiť spoločnú integračnú platformu pre komunikačné a informačné systémy slúžiacich na príjem, spracovanie a vyhodnocovanie tiesňových volaní všetkých základných záchranných zložiek IZS (vrátane PZ SR), čím by bola zabezpečená efektívna výmena a spracovanie tiesňových informácií medzi základnými záchrannými zložkami IZS.
- Zjednotiť príjem tiesňových volaní integráciou bodov príjmu národných liniek tiesňového volania na krajskú úroveň alebo inú úroveň.
- Aktualizovať údaje v geografickom informačnom systéme.
- Zaviesť komunikačné technológie, ktoré umožnia komunikáciu s osobami so zdravotným znevýhodnením a umožnia im rovnocenný prístup k záchranným službám.
- Pri implementácii zmien IS Systému podpory vykonávať primerané procedúry v procesoch testovania IS Systému podpory a do týchto procesov zahrnúť zamestnancov prevádzky IS Systému podpory a používateľov (operátorov) IS Systému podpory na všetkých úrovniach.
- Prehodnotiť úroveň servisných služieb v oblasti určenia kritickosti incidentu v IS Systému podpory.
- Zabezpečiť nepretržitú, dostupnú a odborne znalostnú podporu pre používateľov IS Systému podpory.
- Školiace aktivity zamerané na operátorské zručnosti v IS Systému podpory nerealizovať v produkčnom prostredí tohto IS, ale využívať na to testovacie resp. školiace prostredie.
- Vykonať analýzu príčin poklesu reakcie na volania na LTV 112 v KS IZS Košice.

Protokoly o výsledku kontroly boli prerokované so štatutárnymi orgánmi kontrolovaných subjektov a boli zverejnené na webovom sídle NKÚ SR (www.nku.gov.sk).

Kontrolovaným subjektom bolo uložené prijať konkrétne opatrenia na odstránenie kontrolou zistených nedostatkov a v stanovenom termíne ich predložiť NKÚ SR.

MINISTERSTVO VNÚTRA SLOVENSKEJ REPUBLIKY
Pribinova 2, 812 72 Bratislava

Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky Priemyselná 2, 824 73 Bratislava 26	
Došla:	03. 02. 2014 -2-
č. zápisu:	931/2014
Prílohy:	6
Vyb.:	

Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky
Odbor informatiky
Priemyselná 2
824 73 Bratislava 26

Váš list číslo / zo dňa
Zápisnica – Protokol
16.12.2013

Naše číslo
SSTB-2014/000761-002

Vybavuje/linka
Ing. Ostrolucký/50944351
peter.ostrolucky@minv.sk

Bratislava
30. januára 2014

Vec

Opatrenia prijaté Ministerstvom vnútra Slovenskej republiky na odstránenie zistených nedostatkov - predloženie

V súlade so Zápisnicou o prerokovaní protokolu o výsledku kontroly vykonanej na Ministerstve vnútra SR k protokolu o výsledku kontroly informačno-komunikačného prostredia integrovaného záchranného systému Slovenskej republiky kontrolnou skupinou Najvyššieho kontrolného úradu Slovenskej republiky, v termíne od 25. septembra 2013 do 15. novembra 2013, Vám predkladám opatrenia prijaté Ministerstvom vnútra SR na odstránenie zistených nedostatkov.

Prijaté opatrenia:

1. Na zabezpečenie jednotného postupu útvarov Ministerstva vnútra SR pri správe a používaní informačného systému integrovaného záchranného systému (ďalej len „IS IZS“) vydať nariadenie Ministerstva vnútra SR (ďalej len „NMV SR o IS IZS“), v ktorom budú definované úlohy gestora, prevádzkovateľa, sprostredkovateľa, používateľa s určením jednotlivých používateľských rolí a prístupu k údajom spracovávaným v IS IZS.

V súlade s NMV SR o IS IZS ustanoviť bezpečnostného manažéra a hlavného bezpečnostného manažéra a zabezpečiť, aby povinnosti vyplývajúce z uvedených rolí a z pracovného zaradenia týchto zamestnancov boli uvedené v ich pracovných zmluvách.

Termín: 28. 2. 2014

2. Zosúladiť bezpečnostné opatrenia, bezpečnostnú smernicu a bezpečnostný projekt informačného systému IZS so zákonom č.122/2013 Z. z. o ochrane osobných údajov a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Termín: 31. 3. 2014

3. V súlade so schváleným NMV SR o IS IZS vykonať prvotný audit informačnej bezpečnosti IS IZS a zabezpečiť periodicitu vykonávania následných auditov informačnej bezpečnosti IS IZS v súlade s bezpečnostnou politikou Ministerstva vnútra SR na úseku informačných systémov.

Termín: 31. 5. 2014

4. Na základe výsledkov auditu informačnej bezpečnosti IS IZS:
 - definovať podmienky udelenia privilegovaných prístupových oprávnení a následne deaktivovať neoprávnené privilegované prístupové oprávnenia osôb, ktoré sú nad rámec Servisnej zmluvy k IS Systému podpory,
 - vykonať organizačné a technické opatrenia na zamedzenie prístupu tretích strán ku všetkým údajom v IS IZS, ktoré sa považujú za aktíva, alebo umožnenie prístupu tretích strán k takým údajom len na základe zmluvy tak, aby nebola narušená bezpečnosť IS IZS a bezpečnostná politika Ministerstva vnútra SR.

Termín: 31. 8. 2014

5. V spolupráci s Ministerstvom zdravotníctva SR vytvoriť na jednotlivých koordinačných strediskách IZS výcvikové pracoviská a ustanoviť lektorské skupiny na vykonávanie odbornej prípravy osôb zaradených do koordinačných stredísk IZS, operačných stredísk tiesňového volania a dispečerských pracovísk a zabezpečiť vykonávanie odbornej prípravy.

Termín: 30. 6. 2014

6. Vykonať fyzickú inventúru majetku u iných zložiek v rámci IZS (Horská záchranná služba, Banská záchranná služba, Operačné stredisko záchrannej zdravotnej služby).

Termín: 31. 3. 2014

7. Zmluvne ošetriť užívanie majetku inými zložkami v rámci IZS a v zmluvách vymedziť práva a povinnosti vyplývajúce z užívania majetku.

Termín: 31. 7. 2014

8. V nadväznosti na výsledky pravidelnej inventarizácie k 31.12. 2013 vykonať následnú fyzickú inventúru hmotného majetku slúžiacemu pre potreby IZS v oblasti IKT a zosúladiť skutkový stav s evidenčným stavom na jednotlivých Centrách podpory.

Termín 15. 9. 2014

9. Formou školení prehľbiť znalosti vybraných pracovníkov CP a SITB v problematike systému CoordCom, čím by sa zabezpečilo zo strany MVSR lepšie zvládnutie nevyhnutných úkonov potrebných na udržanie bežnej prevádzky systému.

Termín: priebežne do 31. 12. 2014

10. V súlade so zákonom o verejnom obstarávaní aktualizovať Servisnú zmluvu IS Systému podpory vrátane príloh tak, aby obsahovala bezpečnostné požiadavky v súlade s § 42 písm. b) Výnosu Ministerstva financií SR č. 312/2010 Z. z. o štandardoch pre informačné systémy verejnej správy.

Termín: 31. 8. 2014

11. Prehodnotiť kategorizovanie incidentov, metodiku určenia kritickosti incidentov a zaviesť funkčný proces na stanovenie priority k jednotlivým incidentom.

Termín: 31. 8. 2014

12. Zabezpečiť finančné zdroje na modernizáciu komunikačnej a informačnej podpory činnosti integrovaného záchranného systému s cieľom maximálnej odolnosti systémov, maximálneho komfortu pre občanov a s dôrazom na doriešenie využívania záchranných služieb pre sluchovo postihnuté osoby.

Termín: priebežne v rokoch 2014 až 2020

Jozef Buček

štátny tajomník

Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky Priemyselná 2, 824 73 Bratislava 26	
Došla:	17. 01. 2014 -1-
č. zázp.	597/2014
Prílohy:	Vyb.:

Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky
Dr.h.c. doc. Ing. Ján Jasovský, PhD.
predseda NKÚ SR
Priemyselná 2
824 73 Bratislava 26

Váš list číslo/ zo dňa:

Naše číslo:

VK-01/11/2013

Vybavuje/ linka:

Daniel Macháček, 02/68207317

Bratislava

17.01.2014

Vec: **Opatrenia prijaté na základe Protokolu o výsledku kontroly informačno-komunikačného prostredia IZS SR**

Vážený pán Dr.h.c. doc. Ing. Ján Jasovský, PhD.,

na základe vykonanej kontroly informačno-komunikačného prostredia integrovaného záchranného systému SR Najvyšším kontrolným úradom SR, vykonanej v subjekte Operačné stredisko záchrannej zdravotnej služby SR a prijatých záverov v Protokole o výsledku kontroly zo dňa 22.11.2013 pod číslom poverenia 553/01, Vám predkladám prijatie nasledovných opatrení:

1. Pri použití finančných prostriedkov organizácie postupovať výlučne v intenciách zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Dodržiavať hospodárnosť a efektívnosť využívania finančných prostriedkov.

Termín: trvalý

Zodpovedá: námestník riaditeľa, vedúci ekonomického odboru

2. Dodržiavať všetky ustanovenia dohodnuté v zmluvných vzťahoch, termíny dodania a plnenia predmetu zmluvy.

Termín: trvalý

Zodpovedá: vedúci zamestnanci zodpovední za spracovanie zmluvy

3. Dbať na presnosť a stanovenie kompetencií v zmluvných vzťahoch a ich dodržiavanie.
Termín: trvalý
Zodpovedá: právnik, vedúci zamestnanci zodpovední za spracovanie zmluvy
4. Dokladovať písomne overené preberacie a akceptačné protokoly, prípadne iné náležitosti v rámci plnenia zmluvných vzťahov, ktoré súvisia s preberaním a odovzdávaním dokumentácie, tovaru alebo služby.
Termín: trvalý
Zodpovedá: vedúci zamestnanci zodpovední za spracovanie zmluvy,
5. Špecifikovať sankčné opatrenia do zmluvných vzťahov a pri nedodržaní plnenia ustanovení dohodnutých v zmluvných vzťahoch vyvodiť sankčné opatrenia.
Termín: trvalý
Zodpovedá: právnik, vedúci zamestnanci zodpovední za spracovanie zmluvy
6. Pri uzatváraní zmluvných vzťahov postupovať v súlade s § 43 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v platnom znení, odstrániť pri úprave zmluvných vzťahov všetko, čo by mohlo viesť k vzniku rozporov.
Termín: trvalý
Zodpovedá: právnik, vedúci zamestnanci zodpovední za spracovanie zmluvy
7. Dodržiavať časovú nadväznosť v zmluvných vzťahoch, pri podpisovaní dodatkov k zmluvám neprerušovať nadväznosť plnenia predmetu zmluvy bez platného zmluvného vzťahu.
Termín: trvalý
Zodpovedá: právnik, vedúci zamestnanci zodpovední za spracovanie zmluvy
8. Zadokumentovať zistené rozdiely v plnení zmluvných vzťahov.
Termín: trvalý
Zodpovedá: právnik, vedúci zamestnanci zodpovední za spracovanie zmluvy
9. Vypracovať Bezpečnostný projekt organizácie.
Termín: do 31.08.2014
Zodpovedá: manažér pre bezpečnosť systémov
10. Vypracovať Bezpečnostnú politiku organizácie.
Termín: projekt bol schválený 08.01.2014 ako interný riadiaci akt pod značkou AR-SK-03/01-2014/BP
Zodpovedá: manažér pre bezpečnosť systémov

- 11.** Vypracovať interný riadiaci akt na dodržiavanie ustanovení Výnosu MF SR č. 312/2010 Z. z. o štandardoch pre informačné systémy verejnej správy v znení neskorších predpisov.

Termín: do 30. 04.2014

Zodpovedá: vedúci oddelenia systémovej integrácie

S úctou

MUDr. Igor BRIZLAK
riaditeľ